

VERKSAMHETSPLAN 2021

Kulturskolerådets uppdrag, roll och prioriterade områden

Kulturskolerådet är en ideell, partipolitiskt och fackligt obunden förening där kommuner samverkar för en tillgänglig och högkvalitativ kulturskoleverksamhet. Vår vision är att alla barn och unga ska ha likvärdiga möjligheter att utvecklas genom kulturutövande i verksamhet med hög kvalitet och tillgänglighet.

Kulturskolerådet är en förening med kommuner som medlemmar vilket betyder att rådet arbetar utifrån deras önskemål. Det är medlemmarna som inriktar och prioriterar Kulturskolerådets verksamhet och aktiviteter samt på årsmötet väljer vilka som ska företrädare kommunerna i styrelsen.

Från 2018 finns en nationell politik för kommunernas kulturskoleverksamhet. Riksdagen godkände då propositionen *En kommunal kulturskola för framtiden - en strategi för de statliga insatserna* (2017/18:164). Konkret innebär det bland annat att *Statens Kulturråd* nu arbetar med kulturskolefrågor via sitt *Kulturskolecentrum* (i huvudsak med frågor runt bidrag, statistik, forskningsresultat och kompetensförsörjning). Ett *kulturskolekliv* har etablerats där sex lärosäten ska stärka kompetensförsörjningen för kulturskoleverksamheten. Riksdagen har också beslutat att barnkonventionen ska införlivas i svensk lagstiftning vilket kan påverka kulturskolor och annan offentlig verksamhet.

Som nationell aktör företräder Kulturskolerådet kommunernas kulturskoleverksamhet i den nationella politiken. Vår roll är viktig för påverkansarbete och dialog med centrala aktörer inom kultur och utbildning. Kulturskolerådet kan driva debatt, lyfta kommunala utmaningar och driva frågor från ett kommunalt perspektiv på ett sätt som statliga myndigheter eller organ inte kan göra. Kulturskolerådet kompletterar *Sveriges Kommuner och Regioners* arbete, genom perspektiv och erfarenheter från kommunernas kulturskoleverksamheter. Under 2021 avser Kulturskolerådet att särskilt opinionsbilda för en lagstiftning som säkrar kulturskoleverksamhet i samtliga kommuner.

En viktig framgångsfaktor i Kulturskolerådets arbete är dialog och tät kontakt med kommunerna och de läns- och regiongrupper där dessa möts och samverkar. Under 2021 avser vi att utveckla kontakten och dialogen med kommunala företrädare genom ett mer utvecklat ledarstöd. Kommuners och regioners olika förutsättningar behöver belysas och lyftas fram i nationella sammanhang. Vi avser även att se över och utveckla kommunikationen så att vår roll tydliggörs lyfts fram i förhållande till Kulturskolecentrum.

Ett övergripande fokus under 2021 är att verka för ett fortsatt statligt engagemang och en kraftfull nationell politik för kommunernas kulturskoleverksamhet. Kulturskolerådets uppgift är att stärka en bättre infrastruktur för landets kulturskolor genom fler lärare/pedagoger, statligt stöd och bidrag, kunskap och omvärldsbevakning samt en kulturskolelag.

Prioriterade områden

Kulturskolerådet arbetar utifrån två prioriterade områden:

- Barns rätt till kulturutövande
- Kompetensförsörjning

BARNS RÄTT TILL KULTURUTÖVANDE

Kulturskolerådet strävar efter att sätta barnens behov och intressen i fokus i samtliga delar av föreningens verksamhet. Det sker mot bakgrund av nationella, regionala och kommunala mål för kulturpolitik och andra sektorer som rör barns och ungas kulturutövande samt i relation till implementeringen av FN:s konvention om barnets rättigheter i svensk lagstiftning.

Kulturskolerådet ska verka för att:

- stärka en nationell politik för barns kulturutövande
- en kulturskolelag inrättas
- stärka möjligheterna för kommuner att organisera kulturskoleverksamhet lokalt
- utveckla regionalt arbete för kulturskoleverksamhet
- stärka ungas inflytande och delaktighet i kulturskoleverksamhet
- staten tar ansvar för talangutveckling
- en statlig utredning om samverkan mellan kulturskola och skola genomförs
- etablera *Kulturskolans dag* som nationellt evenemang
- utveckla *Kulturskoledagarna* som ett nationellt forum
- driva och sprida erfarenheter från utvecklingsprojekt
- ett statsbidrag till Kulturskolerådet etableras
- synliggöra pedagogers insatser och ungas engagemang i kulturskolan

Stärka en nationell politik för barns kulturutövande

Kulturskolerådet verkar för ett ökat statligt engagemang för landets kulturskoleverksamhet. Vi kommer att kommunicera med regering och opposition i syfte att stärka den nationella politiken för kulturskoleverksamhet.

En kulturskolelag inrättas

Kommunernas kulturskoleverksamhet skyddas inte idag av nationell reglering eller lagstiftning, vilket kan betyda att de kan prioriteras bort om exempelvis kommunens ekonomi är dålig. Detta kan skapa oacceptabla skillnader för barns möjligheter till kulturutövande. Kulturskolerådet vill därför verka för en ramlag som anger övergripande principer och riktlinjer, men som låter organisation och drift skötas lokalt. En lag som säkrar att kulturskolorna fortsatt kan verka för det demokratiska samhällets utveckling genom att stärka barn och ungas kulturutövande, konstnärliga uttryck och färdigheter samt främja konstformernas utveckling och intresset för konstnärlig bildning, utbildning och goda uppväxtvillkor. Lagen bör likt bibliotekslagen kräva lokala och regionala kulturskoleplaner som följs upp och visar på vilka ambitioner som finns.

Stärka möjligheterna för kommuner att organisera kulturskoleverksamhet lokalt

Skollagen gör det svårt att hitta möjligheter för kulturskoleverksamhet under skoltid och under skoldagen. Detta har uppmärksammats genom Skolinspektionens anmärkning på verksamhet i Gislaved. Kulturskolerådets bedömning är att frågan bör kunna avgöras lokalt, utifrån lokala behov och genom samsyn mellan skola och kulturskola. Kulturskolerådet avser därför att opinionsbilda så att möjligheterna för lokala lösningar stärks.

Utveckla regionalt arbete för kulturskoleverksamhet

Det regelverk som idag styr statens stöd till regional kulturverksamhet rymmer biblioteksverksamhet, men inte kulturskoleverksamhet. Kulturskolerådet bedömer att ett stärkt regionalt arbete kan utveckla barns möjligheter till kulturutövande och stärka infrastrukturen för lokal kulturskoleverksamhet. Kulturskolerådet kommer därför att opinionsbilda för att nuvarande reglering justeras så att även kulturskoleverksamhet inkluderas.

Stärka ungas inflytande och delaktighet i kulturskoleverksamhet

Kulturskolerådet avser att under året arbeta fram ett koncept för ett nytt treårigt projekt som syftar till att ungas inflytande och delaktighet i kulturskoleverksamhet ska stärkas. Detta sker mot bakgrund av Barnkonventionens implementering i svensk lagstiftning samt önskemål från sektorn.

Staten tar ansvar för talangutveckling

Det övergripande målet för de statliga insatserna till stöd för kulturskolan (utifrån aktuell proposition) är att främja dess möjligheter att erbjuda barn och unga undervisning av hög

kvalitet i kulturella och konstnärliga uttryckssätt, liksom möjligheterna till såväl fördjupning som bredd i undervisningen med utgångspunkt i vars och ens särskilda förutsättningar. Vi menar att det idag saknas adekvat stöd för talangutveckling och att det därför bör finnas ett statligt ansvar för talangutveckling inom olika konstområden.

En statlig utredning om samverkan mellan kulturskola och skola genomförs

Under 2016 presenterades den statliga utredningen *En inkluderande kulturskola på egen grund* (SOU 2016:69). Utredningen fokuserade på kulturskolans särart med frivillig verksamhet på elevers egen tid. Kulturskolerådet menar att samverkan mellan skola och kulturskola är ett viktigt område som inte blev belyst i den förra utredningen. Kulturskolan har i många kommuner en starkt utvecklad samverkan med skolan. Detta bidrar till att fler barn ges möjlighet att möta olika kulturella uttryck och stärkas genom estetiska läroprocesser. Frågan om hur skolan ska arbeta med estetiska uttryck och samverkansfrågor med kulturskolan behöver utvecklas och preciseras. Kulturskolerådet menar därför att en statlig utredning borde tillsättas som belyser denna fråga samt hur kulturskoleverksamhet kan ske under skoldagen.

Etablera Kulturskolans dag som nationellt evenemang

I flera kommuner arrangeras *Kulturskolans dag* i syfte att synliggöra verksamhet, skapa möjligheter för barn att uppträda, ofta i samverkan med andra lokala aktörer. Under 2021 avser vi att den 17 maj göra samordnade aktiviteter och lyfta fram *Kulturskolans dag* som ett nationellt evenemang.

Utveckla Kulturskoledagarna som ett nationellt forum

Kulturskoledagarna är vårt viktigaste forum för erfarenhetsutbyte och kompetensutveckling. Ambitionen är att vara en branschträff för dem som på olika sätt arbetar med ledning, utveckling och styrning av kulturskolelaterade frågor och barns kulturutövande. Under 2021 avser Kulturskolerådet att arrangera Kulturskoledagarna tillsammans med Kulturskolecentrum.

Driva och sprida erfarenheter från utvecklingsprojekt

Kulturskolerådet driver utvecklingsprojekt som syftar till att stärka och utveckla kulturskoleverksamheten i landets kommuner för att stärka barns och ungas möjligheter till kulturutövande. Under 2021 startas ett nytt treårigt projekt *Kulturskolan och psykisk hälsa* med syfte att främja psykisk hälsa genom ökad samverkan med bland annat elevhälsan. Ungas ökade psykisk ohälsa har beskrivits som en av samtidens största utmaningar. I ett utvecklingsprojekt vill Kulturskolerådet undersöka vilka möjligheter kulturskolorna kan ha för att motverka psykisk ohälsa samt att identifiera goda exempel, skapa erfarenhetsutbyte samt skapa debatt kring frågan.

Under 2021 går det treåriga arvsfondsprojektet *Kulturskola i hela landet* in på sitt tredje och avslutande år. Projektet fokuserar på samverkan mellan kommuner i tre regioner. Syftet är att bredda deltagandet, främja en mer jämlik tillgång till kulturskoleverksamhet och stärka samverkan med relevanta aktörer. Under året kommer flera aktiviteter ske för att sprida erfarenheter från projektet.

Verka för att ett statsbidrag till Kulturskolerådet etableras

Kulturskolerådet finansierar sin verksamhet genom medlemsavgifter från kommunerna samt med externa projektmedel. Den nationella politiken för kulturskoleverksamhet har medfört ökade förväntningar på att Kulturskolerådet ska bidra med erfarenheter och kompetens. För att bättre kunna stötta utvecklingsarbete, erfarenhetsutbyten och samverkan med centrala aktörer menar vi att det vore betydelsefullt med ett statligt organisationsbidrag. Vi kommer att verka för att ett sådant etableras.

Synliggöra pedagogers insatser och ungas engagemang i kulturskolan

Kulturskolerådet avser att medverka i juryarbete i Framtidens musikpris samt föreslå stipendiater till Göran Lagervalls pedagogstipendium.

Uppföljning

Konferenser och kurser följs upp genom enkäter eller andra metoder. Genomförda insatser och resultat presenteras även i Kulturskolerådets förvaltningsberättelse och i föreningens kommunikationskanaler. Externt finansierade projekt redovisas till Allmänna Arvsfonden och andra huvudmän i särskild ordning.

KOMPETENSFÖRSÖRJNING

Kvaliteten i den verksamhet barnen möter i kulturskolan är i hög utsträckning beroende av kompetensen hos ledare, pedagoger och lärare. Tillgången till, och intresset för, ändamålsenliga utbildningar är därför en högt prioriterad fråga för Kulturskolerådet.

Kulturskolerådet ska verka för att:

- främja en nationell politik för kompetensförsörjning
- stärka dialog och samverkan med lärosäten och andra utbildningsanordnare
- etablera ett särskilt lärarlyft för kulturskolan
- utveckla stödet till ledare i kulturskolan
- utveckla samverkan med *Karlstads Universitet* kring rektorsutbildning och verka för nationell finansiering
- stärka kommunernas kontakter med utbildningsanordnare
- stärka kulturskolornas kontakt med internationella aktörer
- stärka förutsättningar för distansundervisning och digitalisering

Främja en nationell politik för kompetensförsörjning

Kulturskolerådet avser att verka för en nationell politik där kompetensförsörjningsfrågan är prioriterad. Det kommer att ske bland annat genom dialog med företrädare för politiska partier och andra berörda aktörer.

Stärka dialog och samverkan med lärosäten och andra utbildningsanordnare

I de utbildningar som finns för pedagoger och lärare riktade mot kulturskoleverksamhet stärks kvaliteten om lärosätena har en god kontakt och samverkan med kulturskolorna och deras huvudmän. Målet för dialog och samverkan, om grundutbildning, påbyggnadsutbildning och kompetensutveckling, är att stärka förutsättningarna så att de blir ändamålsenliga utifrån kommunernas behov.

Etablera ett särskilt lärarlyft för kulturskolan

Många yrkesverksamma pedagoger och lärare i landets kulturskolor behöver en akademisk fortbildning. Via Kulturskoleklivet och andra insatser finns goda möjligheter till relevanta kurser och utbildningar men möjligheterna för kommunerna att delta är begränsade på grund av ekonomiska orsaker. Kulturskolerådet vill verka för att ett lärarlyft etableras, likt det som finns för skolan, där de ekonomiska förutsättningarna stärks genom att staten tar en del av kostnaderna.

Utveckla samverkan med Karlstads Universitet kring rektorsutbildning och verka för nationell finansiering

Det har tidigare saknats en särskild högskoleutbildning för kulturskolans chefer. Under 2016 etablerade Kulturskolerådet i samverkan med *Karlstads Universitet* en ny utbildning för kulturskolans chefer som fortsätter under 2020. Kulturskolerådet deltar i styrgruppen för utbildningen. Staten har idag finansieringsansvar för ledarutbildningar inom andra skolformer och Kulturskolerådet menar att den även bör finansiera ledarutbildningar för landets kulturskolor.

Utveckla stöd till ledare

Under 2021 avser Kulturskolerådet att utveckla sitt stöd till ledare i kulturskolorna. Det ska ske genom projekt, erfarenhetsutbyten, kurser och konferenser.

Stärka kommunernas kontakter med utbildningsanordnare

Kulturskolerådet vill stärka kontakten mellan kommuner och utbildningsanordnare, nationellt, regionalt och lokalt. Detta kan ske genom samverkan med bland andra SKR, Kulturskolecentrum, UHR och berörda utbildningsanordnare.

Stärka kulturskolornas kontakt med internationella aktörer

Kulturskolerådet arbetar internationellt för att stärka kontaktytor och göra omvärldsbevakning för landets kulturskolor. Under året kommer Kulturskolerådet att delta i ett nordiskt arbete genom *Nordiska musik- och kulturskoleunionen* (NMKU), ett nordiskt nätverk mellan kulturskoleorganisationer.

Kulturskolerådet är också medlem i *European Music School Union* (EMU). EMU skapar olika forum för internationellt utbyte mellan organisationernas 24 medlemsländer. EMU bedriver påverkansarbete i syfte att stärka kulturskolans roll i den europeiska politiken samt att etablera olika utvecklingsprojekt. Kulturskolerådet avser att delta vid EMU:s generalförsamling samt vid olika nätverksträffar.

Stärka förutsättningar för distansundervisning och digitalisering

Kulturskolerådet avser att i samverkan med berörda parter verka för att stärka kulturskolornas möjligheter att bedriva distansundervisning och digitala plattformar för det.

Uppföljning

Konferenser och kurser följs upp genom enkäter eller andra metoder. Genomförda insatser och resultat presenteras (även) i Kulturskolerådets förvaltningsberättelse och i föreningens kommunikationskanaler.